Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asiantuntijalausuntopyyntö, HE 113/2025 vp

# Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua sosiaalihuoltolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta.

Ehdotetut muutokset ovat oikeansuuntaisia. Teknologian nykyistä laajempi hyödyntäminen sosiaalihuollon palveluissa sekä huomioiminen asiakasmaksuja määritettäessä on kokonaisuudessaan merkittävä positiivinen muutos.

## Teknologian huomioimiselle iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskemisessa ei tulisi asettaa maksimirajaa

Esitys rajaa teknologian hyödyntämisen mahdollisuudet liian suppeaksi eikä se mahdollista suunniteltuja kustannussäästöjä, kun teknologian vaikutus lasketaan ainoastaan vähimmäismitoituksen ylittävään osaan, enimmäisvaikutuksena 0,04. Toimintaympäristöt ja asiakasprofiilit poikkeavat toisistaan, ja sen vuoksi tarvittaisiin mahdollisuutta joustaa vähimmäismitoituksesta.

Esityksessä ei ole kannustinta teknologioiden hankinnoille erityisesti iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon osalta. Teknologioiden laajentaminen edellyttää merkittäviä uusia investointeja. Näin ollen nykyinen esitys on epäsuhtainen suunniteltujen rahoitusvähennysten kanssa. Esitys perustuu myös käsitykseen tämänhetkisistä teknologisista ratkaisuista, jotka kehittyvät nykytilanteessa nopealla vauhdilla.

## Kotihoidon asiakasmaksujärjestelmää tulisi uudistaa laajemminkin

Esitys siitä, että asiakkaalta voidaan periä kohtuullinen maksu asiakassuunnitelmaan sisältyvästä palvelusta, jolla vastataan hänen kiireelliseen avuntarpeeseensa käyttäen teknologista ratkaisua, on oikean suuntainen.

Kun kotiin vietävää teknologiaa on mahdollista lisätä, tulisi kuitenkin tarkastella uudelleen laajemmin säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun määräytymisen perusteita. Nykyisen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti hyvinvointialueen asiakasmaksulaskutus säännöllistä kotihoitoa koskien perustuu asiakkaan päätöksen mukaisiin tunteihin. Tämä ei mahdollista palvelun kehittymistä siten, että ammattilaiset voisivat säännönmukaisten kotihoidon käyntien lisäksi vastata asiakkaan kunkin ajankohdan palvelutarpeeseen, vaikka teknologian tuottamaa tietoa hyödyntäen se olisi mahdollista. Kun palvelua kehitetään edelleen asiakkaan tarpeisiin perustuvaksi, tulisi kotihoidon asiakasmaksu perustua suunnitelman sijaan enemmän toteutuneisiin käynteihin. Hyvinvointialueiden asiakas- ja potilastietojärjestelmät mahdollistavat toteutuneen palvelun tuntimäärän seurannan ja teknisesti olisi mahdollista muuttaa asiakkaan asiakasmaksuperusteita. Muutoksella olisi vaikutusta myös asiakkaiden kokemukseen asiakasmaksujen oikeellisuudesta, kun maksu perustuisi asiakkaan ajantasaiseen palvelutarpeeseen, joka voi vaihdella päivittäin päätöksen mukaisten tuntien sijaan.

**Tuula Suominen, palvelualuejohtaja, ikääntyneiden palvelut**
**Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue**

PL 33, 02033 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

PB 33, 02033 Västra Nylands välfärdsområde

**luvn.fi**